

Bert Koopman.

Zet de ramen en luiken eens open

Door: Bert Koopman

07-03-2024

Filantropie

De sector Filantropie is nogal naar binnen gericht. Hoogste tijd om de ramen en luiken wijd open te zetten en inspiratie te putten uit het buitenland. Het deed Filantropie Platform DDB besluiten om de samenwerking te starten met Alliance Magazine, het Britse vakblad dat bericht over filantropie en sociale investeringen wereldwijd. Een magazine met een brede scope en een scherp oog voor de urgente noden van deze tijd.

De sector Filantropie is erg druk met zichzelf. De Rijkscoördinator schaaft aan een visie, de Commissie Normstelling poetst aan de criteria van de Erkenningregeling voor Goede Doelen en de FIN, de branchevereniging van fondsen en foundations, werkt aan een *update* van de Code voor Goed Bestuur. Daarnaast komt het CBF, de externe toezichthouder, later dit jaar met een *State of the sector* terwijl het Centrum voor Filantropische Studies van de VU in juni een geactualiseerde editie presenteert van *Geven in Nederland*.

Allemaal heel belangrijk. Maar de blik is nogal naar binnen gericht. Dat geldt natuurlijk niet voor Nederlandse ontwikkelingsorganisaties en evenmin voor sommige grotere filantropische fondsen. Naast microscopie is er behoefte aan telescopie. Wie *cash* heeft, heeft niet automatisch goede ideeën. Het buitenland kan een bron zijn van inspiratie. Nieuwe inzichten opdoen is immers hét antwoord op de grote transformaties van deze tijd. Ook voor de filantropie.

Losse schroeven

Sommige bestuurders vinden zichzelf minstens zo belangrijk als de belangen die ze vertegenwoordigen, zo lijkt het. Dat geldt kennelijk voor de top van de (voorheen) Samenwerkende Brancheorganisaties Filantropie (SBF). Ze stonden nog geen jaar terug pal voor de belangen van bijna zevenhonderd erkende goede doelen, half zoveel fondsen en foundations en een kleine dertig kerkgenootschappen. Maar eind vorig jaar zetten ze de samenwerking op losse schroeven, naar verluidt wegens onverenigbaarheid van karakters. De beheersstichting is ontmanteld, SBF-code een wassen neus. Filantropie *quo vadis*?

Over welke sector hebben we het eigenlijk? Nederland telt circa 45.000 Algemeen Nut Beogende Instellingen (ANBI's). Brancheorganisatie Goede Doelen Nederland telt ruim 250 door het CBF erkende leden, de FIN als gezegd circa 350 fondsen en foundations. Partos, de brancheorganisatie voor internationale samenwerking, verenigt meer dan honderd Nederlandse ontwikkelingsorganisaties. Daarnaast zijn er private en particuliere grootgevers en impactmakers.

Geven en nemen

Wat gebeurt er zoal in de sector? Aan de geefkant (jaarlijks een kleine € 6 mrd) treffen we huishoudens, bedrijven, fondsen, nalatenschappen en opbrengsten uit kansspelen. Aan de bestedingskant zien we een serie goede doelen: kerk en levensbeschouwing; gezondheid; internationale hulp; natuur, milieu en dierenbescherming; onderwijs en onderzoek; cultuur; sport en recreatie alsook maatschappelijke en sociale doelen. Daartussen zitten stichtingen en verenigingen.

Om de planeet Filantropie cirkelen satellieten. Denk aan accountants, bankiers, consultants, estate planners, fiscalisten, notarissen et cetera. Allemaal pikken ze een graantje mee. Maar aan de inkomstenkant van de filantropie pakken donkere wolken zich inmiddels samen. De stille generatie sterft uit, kerken lopen leeg en de jongere generaties tonen ander geefgedrag. Daarnaast zijn er de naweën van de pandemie en het bloedbad op de beurzen in 2022. Ten slotte hangt de nakende Haagse evaluatie van de giftenaftrek als een zwaard van Damocles boven de sector.

Onzichtbaarheid

In tijden van crises en oorlog is er behoefte aan strategische filantropie. De sector moet effectief samenwerken met de overheid en het bedrijfsleven om sociale problemen – en die zijn er volop in Nederland – te lijf te gaan. Maatschappelijke betrokkenheid is een noodzakelijke voorwaarde. En de inzet van vrijwilligers kan kleine wonderen verrichten. Probleem is dat de sector filantropie – ondanks een overvloed aan eigen data, research en analyses – nogal onzichtbaar is bij overheden. En bedrijven varen hun eigen koers.

Tijd om meer zichtbaar te worden en de ramen en luiken open te zetten. Inspiratie putten uit het buitenland en de scope verbreden. In die zin is *Alliance Magazine* een lichtend voorbeeld. Tot de *topics* die daar worden behandeld behoren – naast diversiteit & inclusie, verantwoordelijkheid & transparantie ook *climate philanthropy* of *gender philanthropy*. Daarnaast is er aandacht voor het Israëliësch-Palestijnse conflict of een verplichte *pay-out rate* voor vermogensfondsen. Een kritische vriend dus die bericht over filantropie en sociale investeringen wereldwijd.

Alliantie

Filantropie Platform DDB neemt het voortouw en is een samenwerking aangegaan met *Alliance magazine*. Deze Nieuwsbrief is daar het bewijsstuk van met elders een recent *Alliance*-artikel in Nederlandse vertaling. De filantropische sector bestaat voor de meerderheid uit vrouwelijke medewerkers, maar naarmate je hoger in de hiërarchie komt, overheersen mannen. In *Alliance Magazine* wordt een gesprek gevoerd over de pro's en contra's van quota.

Bert Koopman is hoofdredacteur van Filantropie Platform DDB (online, print, events), onderdeel van Amsterdam University Press.

Abonneer u kosteloos op onze Nieuwsbrief via deze link:

<https://www.dedikkeblauwe.nl/news/abonnement-journaal>